

Bijlage 1. Evaluatie multidisciplinaire voorbereiding jaarwisseling 2023 – 2024

1. Inleiding

Het verloop van de jaarwisseling 2023 – 2024 was vergelijkbaar met de vorige jaarwisseling. Gezien de goede ervaringen tijdens voorgaande jaarwisselingen is ingezet op een goed georganiseerde informatiepositie en zoals altijd een optimale paraatheid van de hulpdiensten.

In de voorbereiding op de jaarwisseling is rekening gehouden met enkele bijzondere omstandigheden. Net als vorig jaar werden in de veiligheidsregio op een aantal locaties vluchtelingen opgevangen. De vluchtelingen zijn door middel van risicocommunicatie op de hoogte gebracht van de Nederlandse manier van viering van de jaarwisseling en het afsteken van vuurwerk.

Daarnaast heeft de VRHM voorafgaand en gedurende de jaarwisseling meegewerkt aan de landelijke pilot 'Veiligheids Informatie Knooppunt (VIK) jaarwisseling' samen met het landelijke informatie knooppunt KCR2. Deze pilot wordt apart geëvalueerd.

Verder woedt een oorlog in Israël en de Palestijnse gebieden. Dit kon en kan mogelijk ook leiden tot onrust of incidenten in VRHM. Gedurende de voorbereiding op de jaarwisseling was er geen aanleiding om vanuit deze specifieke invalshoek maatregelen te treffen ter voorbereiding op de jaarwisseling.

Ook werd de meldkamervloer op de Yp verbouwd. De tijdelijke situatie als gevolg van de verbouwing heeft, zoals verwacht, geen gevolgen gehad voor de afhandeling van de (vele) incidenten tijdens de jaarwisseling.

Ondanks een drukke nacht voor de samenwerkende hulpdiensten, verliep deze zonder bijzondere of grootschalige incidenten.

Het aantal meldingen voor de brandweer geeft t.o.v. voorgaande jaren een dalende trend weer. De cijfers uit de witte keten tussen 10:00 en 05:00 laten geen realistisch beeld zien. De impact van de nacht uit zich voornamelijk in de cijfers na 05:00 uur in de ochtend.

Er is geconstateerd dat het geweld tegen met name de politie onverminderd plaatsvindt. Zo zijn in Katwijk (overdag) BOA's beschoten met vuurwerk en zijn tien politiecollega's in de eenheid Den Haag gewond geraakt tijdens de jaarwisseling. Van die tien politiecollega's hebben meerdere blijvend letsel, met name gehoorschade. Zij hebben allemaal aangifte gedaan.

Van het personeel van de brandweer, ambulance, gemeente en personeel in de witte keten is geen aangifte gedaan voor agressie of geweld tegen hulpverleners naar aanleiding van de jaarwisselingsnacht.

2. Voorbereiding/algeheel werkproces

In de aanloop naar de jaarwisseling is het multidisciplinair voorbereidingsoverleg (MVO) jaarwisseling (waarin alle kolommen, de meldkamer, informatiemanagement en crisiscommunicatie vertegenwoordigd zijn) drie keer samengekomen. De projectleider vanuit de afdeling Crisisbeheersing zit het overleg voor en doet dit in ruggespraak met de dienstdoende Operationeel Leider (OL) van de jaarwisselingsnacht.

Aanvankelijk was niet de juiste politiefunctionaris uitgenodigd voor het MVO. Ervaring leert dat het meest efficiënt is als de tijdens de jaarwisseling dienstdoende Hoofd Handhaving aansluit in de werkgroep. Vanaf volgend jaar wordt dat ook zo uitgevoerd.

De voorbereiding op de jaarwisseling is net zoals vorige jaren opgedeeld in de fasen: *koud*, *lauw* en *warm*.

2.1 Koude fase

Het MVO is vanaf september 2023 drie keer bij elkaar geweest in de 'koude fase'. Alle diensten waren vanaf de start van de voorbereidingen betrokken. Drie bijeenkomsten waren voldoende om de doelstellingen te behalen en deelproducten uit te werken.

De processen; aangifte tegen hulpverleners, informatie-inwinning bij gemeenten, risicocommunicatie, nieuwsbericht conform opdracht van het AB etc. zijn repeterende deelopdrachten en zijn zonder problemen herzien of uitgevoerd.

2.2 Lauwe fase

Op 14 december 2023 vond de overdracht plaats van het voorbereidend overleg naar het dienstdoende ROT. Tijdens het overdrachtsmoment zijn alle operationele ROT-functionarissen eenduidig geïnformeerd over de planvorming en afspraken m.b.t. de jaarwisseling. De warme overdacht is door alle betrokkenen als positief ervaren. Een korte kennismaking en het delen van het beeld heeft voor alle betrokkenen meerwaarde.

Het dienstdoende ROT is in de lauwe fase op vrijdag 29 december nogmaals digitaal bij elkaar gekomen. In een klein half uur is het actuele beeld t.a.v. de jaarwisseling gedeeld en is op basis daarvan de conclusie getrokken dat geen aanpassingen nodig waren voor het gezamenlijk optreden.

2.3 Warme fase

Oudejaarsavond om 22:00 startte de 'warme fase'. Er was geen aanleiding voor het ROT om preventief op de Rooseveltstraat samen te komen. In de nieuwjaarsnacht is er ook geen aanleiding geweest tot opschaling om het ROT formeel in positie te brengen.

2.4 Aanbevelingen met betrekking tot het algehele werkproces

De lessen uit dit jaar leiden tot de volgende aanbevelingen:

- Met betrekking tot de samenstelling van de werkgroep was aanvankelijk niet de juiste politiefunctionaris uitgenodigd voor de werkgroep. Ervaring leert dat het meest efficiënt is als de tijdens de jaarwisseling dienstdoende Hoofd Handhaving aansluit in de werkgroep. Vanaf volgend jaar wordt dat zo uitgevoerd.
- Er is dit jaar wederom een driedeling toegepast in fasen: koud, lauw en warm. Betrokkenen hebben dit als positief ervaren. En ook op inhoud vinden de betrokkenen de gedefinieerde producten passend.
- Ook dit jaar heeft wederom geweld tegen hulpverleners plaatsgevonden. Om dit tegen te gaan worden (landelijk) initiatieven ontplooid door o.a. de 'Taskforce onze hulpverleners veilig'. De aanbeveling is om te verkennen wat de veiligheidsregio (nog meer) kan doen om geweld tegen hulpverleners terug te dringen. De aanbeveling wordt los van het proces van de voorbereiding op de jaarwisseling opgepakt door het Bureau Gemeentelijke Crisisbeheersing, en vraagt inbreng van de hulpdiensten en eventueel andere partners. Daarnaast adresseert iedere organisatie de zorgen rondom zwaar vuurwerk en de gevolgen daarvan in de eigen lijn richting landelijke gremia.

3. Bevindingen en aanbevelingen met betrekking tot specifieke deelproducten en -processen

3.1 Beleidsuitgangspunten

In artikel 4 van de beleidsuitgangspunten is opgenomen dat de burgemeester op voorhand toestemming geeft voor aanwezigheid en / of de inzet van de Mobiele Eenheid (ME) van de politie in zijn of haar gemeente. Deze afspraak is niet conform de verwachting van enkele burgemeesters. Ook vorig jaar kwam dit uit de evaluatie. Het is in de voorbereiding van de jaarwisseling niet gelukt om invulling te geven aan de aanbeveling van voorgaande jaarwisseling en de beleidsuitgangspunten hierop aan te passen. Voor de komende jaarwisseling worden de beleidsuitgangspunten hier wel op aangepast.

De politie heeft meermaals de prioritering van de inzet van politie lokaal besproken en afgestemd. Het verdient de voorkeur om in dit in één keer regionaal te doen en onderdeel te laten zijn van de beleidsuitgangspunten. De aanbeveling is om volgend jaar de prioritering van de inzet van de politie onderdeel te maken van de beleidsuitgangspunten en in een keer regionaal af te stemmen via het Regionaal Bestuurlijk Overleg (RBO).

3.2 Draaiboek

Het draaiboek is in samenwerking met de werkgroep geactualiseerd. De voorzitter van de werkgroep heeft hierover afstemming met de VRH onderhouden om gelijkwaardige processen voor met name politie en meldkamer te waarborgen. Voor de politie-eenheid en de meldkamer blijft eenduidigheid van belang. Dit blijft het uitgangspunt in de samenwerking tussen de regio's. De projectleider van de projectgroep draagt hier in de koude fase verantwoordelijkheid voor.

3.3 Informatiekaarten

Dit jaar is wederom het invulformulier van Brandweer Hollands Midden gebruikt om relevante operationele informatie bij de gemeenten op te halen. Dit invulformulier heeft goed gewerkt en gaf voldoende relevante informatie waarmee o.a. de brandweer zich op de nacht heeft kunnen voorbereiden.

De aangeleverde informatie is aangevuld met informatie vanuit de politie en verwerkt in een informatiekaart ten behoeve van een multidisciplinair overzicht. Vanuit BGC is gecoördineerd dat informatie uit de gemeenten is opgehaald.

Vorig jaar is de aanbeveling gedaan om het thema risicolocaties expliciet af te stemmen in het multidisciplinair voorbereidingsoverleg. Dat is gebeurd. In VRHM hanteren we de termen aandachtlocaties en risicolocaties. Aandachtlocaties zijn bijvoorbeeld evenementen, vergunde vreugdevuren, anti onrustprojecten etc. Risicolocaties zijn locaties waar in ieder geval de brandweer en de gemeentelijke diensten niet optreden zonder begeleiding van de politie. We hebben afgesproken dat dit niet automatisch ook voor de ambulance geldt. Argument hiervoor was dat de brandweer vaak een feestje komt verstoren (bijv. uitmaken vreugdevuur) terwijl dat voor de ambulance niet het geval is. Desalniettemin hebben we wel geconstateerd dat ambulances in ieder geval op de hoogte gebracht moeten worden als zij naar een risicolocatie toe gaan zij daarover actief geïnformeerd moeten worden door de meldkamer. Dat is gerealiseerd door alle meldkamer onderdelen te laten werken met dezelfde kaartlaag met risicolocaties en de centralisten hierover te informeren. Echter is het door technische obstakels (o.a. te veel belasting op het systeem) niet gelukt om de hele nacht met de kaartlaag te werken. Aanbeveling is om te onderzoeken hoe dat volgend jaar ondervangen kan worden.

Wellicht dat komend jaar nog meer gehaald kan worden uit deze gedeelde kaartlaag door de kaartlaag te verrijken met nog meer informatie. Denk aan bijvoorbeeld nog meer geografische informatie die specifiek voor de jaarwisseling relevant is. Zoals informatie over vuurwerkopslaglocaties, vuurwerkverboden, evenementen etc. De aanbeveling voor volgend jaar is daarom om te onderzoeken in hoeverre de kaartlaag jaarwisseling verder verrijkt kan worden om de operationele diensten nog beter en sneller van relevante informatie te voorzien.

3.4 Informatiemanagement en -voorziening

Speerpunt in de voorbereiding op de jaarwisseling, is zoals elk jaar, de informatiepositie van het ROT en de informatie-uitwisseling tussen betrokken diensten geweest.

De dienstdoende OL, IM en communicatieadviseur zijn naar de Yp gegaan om aan te sluiten bij dan wel snel contact te kunnen hebben met het SGBO van de politie en de collega's van de Veiligheidsregio Haaglanden. Op deze manier was ook tijdens de nacht de informatiedeling tussen VRHM, VRH en SGBO optimaal. Via een operationele appgroep stond het ROT in de nacht met elkaar in contact.

Dit jaar had de IM ROT de taak om ook de landelijke monitor in het kader van het pilot VIK jaarwisseling te vullen. Dit wordt apart geëvalueerd. Naar aanleiding van het vullen van de landelijke monitor zijn diverse vragen ontstaan met betrekking tot de invulling van het proces informatiemanagement in de lauwe en warme fase, zoals; Welke informatiebehoefte hebben de AC's van de kolommen? Hoe wordt invulling gegeven aan het informatiemanagementproces? Wie informeert wie over actualiteiten? De aanbeveling is om op basis van de ervaringen en behoeften te komen tot een 'taakkaart informatiemanagement lauwe en warme fase jaarwisseling'.

3.5 Proces aangifte geweld tegen hulpverleners

Naar aanleiding van de nieuwjaarsnacht is geen aangifte gedaan door hulpverleners.

3.6 Opschaling

Gedurende de nacht hebben incidenten niet geleid tot multidisciplinaire opschaling en leidt daarmee ook niet tot aanbevelingen. Wel is de suggestie gedaan dat het ROT bij een opschaling vanaf GRIP 2 tijdens de jaarwisseling samenkomt op de Yp i.p.v. de Rooseveltstraat. De voor- en nadelen zijn kort besproken. De dienstdoende Operationeel Leider bespreekt de suggestie in het piketoverleg van de Operationeel Leiders.

3.7 Proces nieuwsbericht jaarwisseling

In de aanloop naar de jaarwisseling is er wederom veel aandacht geweest voor het proces rondom het nieuwsbericht over de jaarwisseling. Dit nieuwsbericht wordt conform opdracht van het AB om 07:00 gepubliceerd op de website van de VRHM. Om 05:00 leveren de AC's van politie, brandweer en geneeskundig cijfers en beeld aan de communicatiefunctionaris van de VRHM. Deze functionaris verwerkt dit materiaal in een persbericht en plaats deze op de website van de VRHM.

Op basis van het draaiboek "nieuwsbericht jaarwisseling" hebben alle diensten tijdig hun cijfers en beeld kunnen aanleveren. In samenwerking met de OL is op de Yp een persbericht opgemaakt voorzien van de actuele cijfers en specifieke duiding. Om 06:45 is dit bericht verzonden en voor de media gepubliceerd op vrhm.nl en op sociale media.

Gedurende de evaluatie is kort gesproken om de periode waarover gerapporteerd wordt gelijk te trekken met die van VRH. Afsproken is om vooralsnog wordt vastgehouden aan de eigen (bestuurlijk vastgelegde) afspraken en hierop geen aanpassing te doen voor volgend jaar.